

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 12. Rok: 2019 Číslo: 17



Postoj k chorým je kľúčová charakteristika Cirkvi (z myšlienok pápeža Františka)

„Rukami apoštolov sa dialo množstvo znamení a divov medzi ľuďmi. [...] Ešte aj na ulice vynášali chorých a kládli ich na posteľ a lôžka, aby aspoň Petrova tôňa padla na niektorého z nich, keď tade pôjde. Aj z miest okolo Jeruzalema sa zbieralo množstvo ľudu, prinášali chorých a trápených nečistými duchmi a všetci sa uzdravovali.“ (Sk 5, 12.15-16)

Cirkevná komunita opísaná v knihe Skutkov apoštolov prežíva veľkú bohatosť, ktorú jej Pán dáva k dispozícii – Pán je veľkorysý! –, zakusuje početný nárast a veľké kvasenie i napriek vonkajším útokom. Lukáš nám demonštruje túto vitalitu aj tým, že v knihe Skutkov apoštolov poukazuje na

významné miesta, napríklad Šalamúnovo stĺporadie (porov. Sk 5,12), miesto stretávania sa veriacich. Je to v Chráme. Stĺporadie (stoà) je otvorená chodba, ktorá slúži ako prístrešok, ale aj miesto stretnutí a svedectiev.

V 5. kapitole Skutkov sa rodiaca sa Cirkev prejavuje ako „poľná nemocnica“, ktorá prijíma najslabších ľudí, teda chorých. Ich utrpenie priťahuje apoštolov, ktorí nevlastnia „ani striebro, ani zlato“ (Skutky 3,6) – tak hovorí Peter chromému – ale sú mocní v mene Ježiša. V ich očiach, tak ako v očiach kresťanov všetkých čias, sú chorí privilegovanými príjemcami radostného zvestovania Kráľovstva, sú to bratia, v ktorých je

Kristus prítomný osobitným spôsobom, aby sa nechal hľadať a nájsť nami všetkými (porov. Mt 25,36.40).

Chorí sú privilegovaní pre Cirkev a pre všetkých veriacich. Sú na to, aby sme sa o nich starali, ošetrovali ich. Sú predmetom pozorného záujmu kresťanov.

Medzi apoštolmi vystupuje Peter, ktorý má v apoštolskej skupine prednosť z dôvodu primátu (porov. Mt 16,18) a misie prijatej od Vzkrieseného (Jn 21,15-17). Je to on, kto začína kázanie kerygmy v deň Turíc (porov. Sk 2,14-41).

Peter pristupuje k nosidlám a prechádza medzi chorými, ako to robieval Ježiš, keď bral na seba slabosti a choroby. A Peter, rybár z Galiley prechádza, ale nechá, aby sa prejavil niekto Iný: aby to bol Kristus živý a činný! Svedok je v skutočnosti ten, kto prejavuje Krista ako slovami, tak aj telesnou prítomnosťou.

Peter tu plní skutky Učiteľa (porov. Jn 14,12): hľadiac na neho s vierou, vidíme samotného Krista. Naplnený Duchom svojho Pána, Peter prechádza a bez toho, aby niečo urobil, sa jeho tieň stáva pohladením, uzdravujúcim pohladením,

sprostredkovaním zdravia, vyliatím nežnosti Zmŕtvychvstalého, ktorý sa skláňa nad chorými a obnovuje život, spásu, dôstojnosť.

Petrova činnosť uzdravovania vyvoláva nenávisť a závisť saducejov, ktorí apoštolov uväzňujú a v rozrušení nad ich tajomným vyslobodením im zakazujú

učiť. Títo ľudia videli zázraky, ktoré apoštoli urobili nie mágiou, ale v mene Ježiša; nechceli to však prijať a dávajú ich do väzenia; bijú ich. Boli oslobodení zázračným spôsobom, no srdce

saducejov bolo také tvrdé, že nechceli uveriť tomu, čo vidia. Peter vtedy odpovedá ponúkajúc kľúč kresťanského života: „Boha treba viac poslúchať ako ľudí“ (Sk 5,29). Oni, saduceji, totiž vraveli: „Nesmiete pokračovať v týchto veciach, nesmiete uzdravovať“ – „Poslúcham viac Boha než ľudí“: to je veľká kresťanská odpoveď. Toto znamená počúvať Boha bez výhrad. Prosme aj my Ducha Svätého o silu, aby sme sa nezľakli tých, ktorí nám prikazujú mlčať, očierňujú nás, či nám dokonca siahajú na život. Neľakajme sa. Prosme ho, nech nás vnútorne posilní, aby sme si boli istí milujúcou a potešujúcou prítomnosťou Pána po našom boku.



Etiketa v našom chráme

(liturgicko-pastorálne zamyslenie nad prežívaním bohoslužieb)

1. Zapáľovanie obetných sviec a uctievanie ikon

Starobyľou kresťanskou tradíciou v našich chrámoch je zapáľovanie obetných sviec. Obetná sviečka symbolizuje našu modlitbu, ktorá horí a vznáša sa pred Bohom. Plameň vyjadruje teplo a plameň našej lásky k Bohu. Svetlo sviečky nás vedie k túžbe byť deňmi svetla, k túžbe zanechať temnotu zlých skutkov, myšlienok a túžob, aby z nášho života zmizol každý hriech a nepravosť. Je tiež symbolom Ježiša Krista: „*Ja som svetlo sveta!*“ (Jn 8,12)

Vkladanie sviece do svietnika má byť sprevádzané modlitbou vychádzajúcou zo srdca, pričom je možné spomenúť meno niekoho, za koho prinášame túto obeť (za živých, ale aj za zosnulých.) Svieca môže zhorieť celá, čo predstavuje náš život - aj my máme celý svoj život bezo zvyšku darovať Bohu.

Po zapálení obetných sviec pristupujeme k ikone, ktorá je v chráme na stolíku, hlboko sa pokloníme a prežehnáme a pobožkáme ikonu na znak našej lásky ku Kristovi (resp. inému svätému zobrazenému na ikone).

2. Oblečenie do chrámu

Do chrámu by sme sa mali obliekať primerane, bohoslužby v chráme nie sú módnou prehliadkou. A napr. vianočné alebo veľkonočné obrady nie sú súčasťou žiadneho týždňa módy. Oblečenie má vyzeráť tak, aby svedčilo o našej viere a nie aby sme niekoho zvädzali, či pohoršovali. Takisto nechodíme do chrámu, aby sme si všímali, kto ako vo farnosti vyzerá a čo má oblečené.

Keď sa pozrieme do kresťanskej minulosti, vyskytovali sa v požiadavkách isté rozdiely od jednej krajiny k druhej a dochádzalo k drobným rozdielom i v priebehu času. Je teda problém určovať niečo s presnosťou.

Čo sa týka ženského odevu do chrámu, tak rozhodne minisukňa do chrámu nepatrí. Najvhodnejšie je zvoliť radšej sukňu dlhšiu. Čím dlhšia, tým lepšie, aby boli nohy zahalené. Ideálne by bolo keby siahala aspoň približne do polovice lýtok. Čo sa týka hornej (vrchnej) časti odevu, tak nie je dôstojné prichádzať do chrámu s veľkými výstrihmi, odhalenými ramenami, odhalenými chrbtom, tričkom bez rukávov, či v priehľadných alebo obtiahnutých šatách.

Aj pre mužov platia určité pravidlá. Jednoznačne dlhé nohavice a nie „kraťasy“ (krátke nohavice). Je nedôstojné ísť do chrámu v kraťasoch. Čo sa týka hornej časti odevu (napr. košeľa, alebo tričko) - ideálna je klasická. Určite nie tričko bez rukávov, či tričko s odhaleným bruchom.

Veľmi častou otázkou je, či si môže dáma vziať do chrámu veľký až obrovský klobúk, cez ktorý veriaci sediaci za ňou často nič nevidia. Tu je treba zdôrazniť,



že nielen v duchovnom, ale aj v našom kultúrnom kontexte by sa do chrámu nemali nosiť obrovské klobúky. Tie sú vhodné skôr na dostihy. Ak už teda vidíme ženu s obrovským klobúkom, ktorý ma znervózňuje, nesadnem si za ňu. A zasa aj dámy, ktoré majú tendenciu nosiť takéto klobúky by si mali uvedomiť, že každý zážitok, aj zážitok z bohoslužby v chráme je vtedy pozitívny, keď sa do jeho vnímania zapojí viac zmyslov – ak nielen počujeme, ale aj vidíme a pritom nás nič neruší (napr. aj silný zápach, parfum, alebo obrovský klobúk zasahujúci do nášho teritória).

3. Rešpektovanie účelovosti sakristie chrámu

Sakristia je podľa rozličných predpisov Cirkvi miestnosť, v ktorej sa uchováva posvätná výbava chrámu a v ktorej sa kňaz (kňazi) a miništranti pripravujú na slávenie liturgie.

V minulosti sakristia slúžila nielen na uchovávanie liturgických kníh, či rúch, ale v určitom období v sakristiách bola uchovávaná aj samotná Eucharistia. Z dejín cirkevných koncilov a synod vieme, že niektoré z nich sa konali vo veľkých sakristiách pri významných chrámoch (napr. Kartágo v roku 419).

V súčasnosti však možno vidieť, že v rozličných farnostiach sú v sakristii starší ľudia, prípadne tí, čo majú vážne zdravotné ťažkosti, tiež sa tam nachádzajú počas bohoslužieb aj rodiny s malými deťmi. To, či niekto môže zostať v sakristii počas bohoslužieb alebo nie, je výlučne na rozhodnutí miestneho kňaza, aj keď z praktického, bezpečnostného a hygienického hľadiska je vhodné, aby sakristia aj počas bohoslužby zostala výhradne k dispozícii kňazovi, miništrantom, či iným posluhujúcim v chráme.

Liturgický program

Liturgický program po 14. nedeli po Päťdesiatnici od 16.09. do 22.09. 2019

Pondelok 16.09.	Sv. veľkomoč. Eufémia	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Michal, Pavlína † Jozef
Utorok 17.09.	Sv. mučenica Sofia a jej dcéry Viera, Nádej a Láska	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Vasil', Mária † Vladislav, Anna, Juraj...
Streda 18.09.	Prepodobný otec Eumenios Divotvorca, gortynský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Dušan (panychída) † Ján, Mária, Júlia, Mária...
Štvrtok 19.09.	Svätí mučeníci Trofim, Sabbatios a Dorymedont	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Jozef, Stanislav, Lýdia... 1. † Jozef (panychída) 2. † Helena (panychída)
Piatok 20.09.	Svätý veľkomočeniec Eustatios a spoločníci zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Milan 1. † Radovan 2. † Andrej, Michal, Anna...
Sobota 21.09.	Svätý apoštol Kodrat z Magnézie	06:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	† Helena, Michal, Alena... † Michal, Anna
Nedeľa 22.09.	15. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. muč. Fókas, sinopský biskup hl. 6	07:30 sv. lit. (slov.) 09:00 sv. lit. (csl.) 11:00 sv. lit. (slov.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	* Michal, Mária, Alena... * za farnosť * Stanislav, Katarína, Sofia, Michal, Matúš... * Miroslav, Ján s rod.

Liturgický program

Liturgický program po 15. nedeli po Päťdesiatnici

od 23.09. do 29.09. 2019

Pondelok 23.09.	Počatie sv. proroka, predchodcu a krstiteľa Jána	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal, Jozef, Mária, Michal 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Eva 2. † Štefan, Anna, Juraj...
Utorok 24.09.	Sv. prvomučenica a apoštolom rovná Tekla	06:30 sv. lit. (csl.) kňazský deň 18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Miroslav, Anna
Streda 25.09.	Prepodobná matka Eufrozína	06:30 sv. lit. (csl.) † Fedor, Mária 18:00 sv. lit. (slov.) † Anna
Štvrtok 26.09.	Odchod do večnosti sv. apoštola a evanjelistu Jána Teológa	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna 18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Mária, Oľga, Michal
Piatok 27.09.	Svätý muč. Kallistrat a spol. Prep. otec Níl zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * Viera s rod. 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Anna (panychida) 2. † Michal, Mária, Michal... (panychida)
Sobota 28.09.	Prepodobný otec a vyznávač Charitón	06:30 sv. lit. (csl.) † Helena a z rod. Suškovej... 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Irena, Ivan
Nedeľa 29.09.	16. nedeľa po Päťdesiatnici Prep. otec Kyriak Pustovník hl. 7	07:30 sv. lit. (slov.) * Klára, Zoltán s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * sr. Simeona 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Jakub, Pavol 07:30 sv. liturgia v Lackovciach

Povýšenie svätého Kríža

(14. september)

Sviatok Povýšenia sv. Kríža patrí k veľmi starovekým sviatkom liturgického roku. Historici sa zhodujú v názore, že predovšetkým dve udalosti dali podnet na ustanovenie tohto sviatku:

1. Nájdenie svätého Kríža v 4. storočí, v Jeruzaleme na Golgote.

Cisár Konštantín Veľký a jeho matka, sv. Helena našli tri kríže a bolo treba určiť, ktorý je Kristovým krížom. Patriarcha Makarios poradil sv. Helene, aby ich priniesla k lôžku jednej ťažko chorej ženy. Potom sa každým krížom dotýkali chorej. Pri dotyku Kristovým krížom sa žena hneď uzdravila. Na prosby prítomného ľudu potom patriarcha kríž vyzdvihol, aby ho ľudia videli. Tento akt bol podnetom k pomenovaniu sviatku.

2. Návrat z perzského zajatia v 7. storočí. V roku 614 perzský kráľ Chozroj dobyl Jeruzalem a medzi inými vzácnosťami odniesol aj Kristov kríž. V roku 628 cisár Heraklios zvíťazil nad Peržanmi a svätý Kríž priniesol naspäť do Jeruzalema, kde práve 14. septembra 628 bolo jeho druhé povýšenie.



Prečo sa vlastne v Cirkvi povyšuje sv. Kríž? Tento pôvodne nástroj smrti a veľkej potupy sa stal nástrojom víťazstva nad hriechom - duchovnou smrťou, stal sa prameňom nového života, zjednotenia človeka s Ježišom Kristom (por. Gal 2,19-20). Avšak cesta k víťazstvu nad hriechom a k novému životu vedie len cez kríž - smrť a utrpenie. To neznamená, že všetci ľudia musia trpieť alebo zomierať - to už za človeka podstúpil Kristus, človek sa s ním musí len zjednotiť.

Pozdvihovanie kríža naznačuje, že hriechom ľudstvo padlo do smrti, ľudská prirodzenosť bola porušená, ale Kristus skrze kríž dvíha človeka k novému životu, robí z neho nové stvorenie, kriesi ho z duchovnej smrti - hriechu. Celé ľudstvo sa ponára do Kristovej smrti a dvíha k jeho slávnemu vzkrieseniu.

Preto je kríž symbolom Božej moci - Kristovým kráľovským žezlom, preto sa oslavuje, a to nielen spevom, ale aj symbolickým obradom povyšovania. Už nie je znakom potupnej smrti, ale úctyhodným prameňom nového života.

Infocentrum

(aktuality a informácie)

❖ V **nedeľu** (22.09. 2019) sa v Bratislave uskutoční **Národný pochod za život**. Všetci túžime po krajine, kde vládne vzájomná úcta, porozumenie a kde je chránený život i dôstojnosť každého človeka od počatia po prirodzenú smrť. Takéto Slovensko túžime mať a po takejto krajine túžime. Ak chceme tieto naše túžby pretaviť v realitu, je dôležité to povedať aj nahlas. Preto je potrebné ísť 22. septembra 2019 do Bratislavy a povedať ÁNO ochrane každého ľudského života od počatia po prirodzenú smrť.

Ak nemáte možnosť ísť osobne podporiť tento pochod za život, prosíme o modlitby na tieto úmysly.

❖ Vo **štvrtok** (19.09. 2019) začína nový ročník **Biblickej školy**. Tieto stretnutia rozjímaní nad Božím Slovom budú pravidelne vo štvrtok po večernej liturgii. Účastníci stretnutí nech si prinesú Sväté Písmo.

❖ Od **soboty** (14.09. 2019) začínajú **eRko stretnutia** pre deti do 12 rokov z našej farnosti. Stretnutia budú v budove nášho cirkevného gymnázia vždy od 14:00 hod.

❖ Pozývame všetky deti a mládež z našej farnosti na **pravidelné piatkové večerné sväté liturgie**, po ktorých sa bude konať **stretnutie detí a mládeže farnosti**. Tešíme sa na spoločné stretnutia.

❖ Od **nedele** (22.09. 2019) prechádzame na slúženie **3 svätých liturgií v nedeľu** do obeda, v obvyklých časoch 07:30 hod. (slov.), 09:00 hod. (csl.), 11:00 hod. (slov.); večer potom 17:15 hod. večiereň (slov.) a 18:00 hod. sv. liturgia (slov.)

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti pre vnútornú potrebu farnosti

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné

Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: 057/775 3628

Web: www.grkathe.sk **Email:** humenne@grkatpo.sk

Zaopatrovanie chorých v nemocnici (non-stop linka): 0907 323 733

Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK300900000000086909038

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Autori článkov a zodpovední za vydanie: **o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml., o. Pavol Fečkanin**